

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST' A
joi
14/26
decemv.

Ese totu a opt'a di
Pretulu pentru Austria
pe Jan.—jun. 4 fl. —
Pentru Romania
pe Jan.—jun. unu galben.

Nr.
48.

Cancelari'a redactionei
Strat'a morariloru Nr. 10.
unde sunt a se adresa manuscrisurile si banii
de prenumeratiune.

Anulu
III
1867

Fantasma usi'ora
Cu farmecu divin:
Gingasia feci'ora
Cu p'eru ebeninu!
Zambila curata
Pe-alu raiului plaiu,
Garofa smaltata
Cu gratii din maiu . . .

Nemicu, vai, pe lume
N'am scumpu si-asié dragu!
Ca mandrulu teu nume,
Ca chipu-ti dalbu, fragu:
Neci ventulu de véra
Pe crini dormitandu,
Neci ceriulu de séra
Auriu, schinteindu!

Nemicu nu 'ndulcesce
Ah teneru-mi sinu,
Nemicu nu-lu uimesce,
Ca zimbetu-ti linu!
Neci dalbele stele,
Ce tainicu respându
Lumini gingasiele,
Pe ceriu licurindu.

ELISABET' A.

Tu esti diademulu
Sufletului mieu,
Cherubu din edenulu
Dulcetiei, — unu dieu;
Mai mandra ca lun'a
In corulu vestalu,
Rubinu din cunun'a
Unui doru idealu! . .

O! tu silfisi'ora,
Ce sbori fluturandu,
Ca umbr'a usi'ora
De nópte, tacandu;
Aibi mila de mine
Ce gemu si suspinu,
Ce credu numa 'n tine,
Ca fluturu 'n crinu.

Ce 'n visu, pe-a mea cale,
Candu stau si in mersu,
Memoriei tale
O lacrima-ti versu;
Aibi mila! re'ntórna
Opreste te 'n sboru
Câ-ci pieptu-mi restórna
Ardintele-ti doru!

O! vina . . . vestala
 La sinu-mi estu mutu;
 Pe budi'a-ti corala
 Sê-ti punu unu sarutu!
 Opreste-ti tu sborulu
 In bratiu-mi deschisu,
 Sê-ti simtu trupusiorulu
 Si linu-ti surisu!

S'absorbu fericire
 Din ochii-ti cei vii,
 Si o dulce sioptire
 Din budie-ti rosii!
 Si-apoi dû-mi cu tine,
 Alu mieu sufletielu;
 In raiulu cu crine,
 O! dragu angerelu!

Strapune-lu in ceriuri!
 Pastrandu-lu in sinu,
 S'audia misteriori
 Si sioptulu loru linu . . .
 Sê-mi tréca — o! draga
 Cu vecinicu-mi doru
 Si viéti'a-mi întréga
 Pe-alu teu sinisioru! . . .

Leonida Grigoritia.

ILÉN' A.

Novela originala.

(Urmare.)

— Audi tu tata, fluer'a pecurariului, prin visurile tale? audi tu, cum suspina, cum geme, cum plange? Audi cum me acusa de cumplitu, cum me chiéma si cum me blastema? audi tu? . . . O, scóla, scóla dara, si mi-apara nevinovati'a mea si mi-apara anim'a de sagetîle acusarei, si opresce fulgerulu blastemului, ce me dobóra si me torturédia si me ucide! . . . Dar tu dormi, tu visedi si visurile tale nu ti-spunu nemica despre suferinti'a mea, nemica . . . tu dormi, tu visedi si nu vedi prin visurile tale câtu de amare-su lacrimile mele . . . Dar candu te voru tredî diorile, ti-voru sci spune óre radiele deminetiei, câ unde-e fét'a ta? . . . O, tata, amara ti-va fi tie nunt'a Ilenci, câ-ci tu nu te trediesci din visu, ca sê ti-opresci fét'a la nunta si fét'a ta se va duce acolo, unde-o ascépta dragutiulu seu, mirele seu, care o iubesce si care o va duce 'n bracie, departe de aste locuri, departe de cei ce o bantuescu, departe . . . departe . . . acolo, unde nu ne va vedea, nu ne va cunósce nimene, nu ne va despartí nimene si unde vomu traí ca floricellele, vomu traí ca paserile, iubindu-ne, imbra-

ciosindu-ne, sarutandu-ne . . . departe, intre codri muntiloru, in lumea libertâtii . . . oh, acolo . . . departe . . . si tu nu vei scí unde-e Ilén'a? . . . Ilén'a va lasá lacrimi dorere, chinuri, lasá-va mórte langa patulu teu, dar lacrimile nu ti-voru spune mai multu, numai atâta, câ fét'a ta s'a dusu departe, acolo, unde o-achiematu juramentulu credintiei . . . oh, si tu ti-vei blastamá fét'a cu blastemu de fulgeru si fét'a ta va plange cu lacrimi de sange . . . va plange . . . dar nu se va mai rentórce 'n veci . . .

Asié suspinà Ilén'a, apoi se redicà mereu-asiu si linu, si-si mai atinse odata budiele de fruntea tatane-seu, si-o picurà cu lacrimile despartîrei, si-o recorí cu suflarile torturei . . . apoi se apropià incetu — incetatiu catra usia si cu doru in sufletu, cu chinu in anima, cu fiori prin sinu, o deschise linisioru si iesí in tinda si iesí in pragu si-apoi se pierdú in negur'a noptii . . . cine scie 'ncatrâu? . . .

Mosiu Tom'a dormiá si visá si visurile lui erau crancenc.

Cine scie ce vedea elu prin visurile sale? . . .

IV.

De pe la marginile orizonului se redicau nescé nori negri, ca nescé vârcolaci cu-o plutire lienisia.

Stelele dispareau un'a dupa alt'a, pana ce pe randu, pe randu, disparura tóte.

Erá intunerecu.

Unu ventu de catra média-nópte, sfasiea brezde gróse prin aeru; si ventulu crescea totu din ce, in ce mai tare.

De-asupra Bihorului schinteá din candu in candu, cate-unu fulgeru efemeru.

Si erá chiaru pe la ór'a spaimeloru, candu visédia toti ómenii, candu visédia tóta natur'a, candu numai spiritele cele necurate alérge, venindu din cee'a lume, prin sfere, ca sê conturbe cu gemete funeste, cu concerte misteriose, visurile celoru vii, visurile moritoriloru . . .

Dar in acésta óra de gróza, in or'a spaimeloru, óre cine-alérge, óre cine geme colo prin lumea mortiloru, prin — tiemiteriu? . . . Dóra-atare naluca, atare strigóia, atare spiritu vinovatu, negritu de pecate? . . .

Nu, banu . . . acee'a-e — Ilén'a . . .

Si Ilén'a nu se 'ngrozescé de ór'a spaimeloru. Ilén'a nu se teme câ va tredí mortii din somnu, cu gemetele sale, si mortii se voru sculá si o voru luá la raspundere si-apoi ea va morí de spaima.

Nu, Ilén'a nu se teme, câ-ci ea-e novinovata si nevinovati'a-e scutu poternicu.

Totu alérga, de la mormentu la mormentu, de la glie la glie, de la cruce la cruce si éra se 'ntorce si érá se rentorce, pana ce-ajunge la unu mormentu vescedu, la o cruce struncinata . . aci se oprì si cadit' n genunchi ca o flóre fara sucu, fara caldura, fara potere.

Erá mormentulu maicei sale.

Pre-acestu mormentu cadiura genunchii Ilenei, pre-acestu mormentu picurara lacrimile ei, pre-acestu mormentu i-se franse anim'a de dorere . . pe langa-acésta cruce se incesitara manele ei, de-acésta cruce se lipira budiele-i palide si-acésta cruce scóse din sufletulu ei suspine funeste, accente de jale si graiuri doióse.

— O maica, maica draga! — tremurá vócea ei — tu ce petreci departe de ésta lume, departe de fiic'a ta, departe de jalea mea, acolo susu . . in ceriuri . . la angeri . . la Ddieu . . . ti-este értatu tie óre, ca sê vedi dorerea fetei tale? Si déca-o vedi, mai potu isvorí din sinulu teu lacrimi de compatimire? . . O, maica, maica scumpa, tu stéu'a raiului, câ de multu ti-ai lasatu tu fiic'a orfana si de-atunci nu te-ai mai rentorsu sê vedi ce face, cum suferi, cum plange . . si de-atunci Ilén'a ta nu mai gustá placere, nu mai avú vre-o dí senina . . Ah, vedi tu óre din ceriu, cum plange fiic'a ta la mormentulu teu in mediu de nópte, in ór'a spaimeloru, candu tóta firea dórme, candu nu mai veghiédia numai anim'a mea si spiritele cele negre?! . . Sarutulu celu din urma am venitu sê lu punu pe crucea ta, o maica! lacrimile cele din urma, dar cele mai amare, am venitu sê le versu pre mormentulu teu . . apoi me voiú duce departe, voiú retací prin lume . . si-apoi . . apoi, simtiescu, câ nu preste multu me voiú duce la tine . . . si ce mi-trimiti tu din ceriu in ór'a despartírei mele, blastemu séu binecuventare? . . nu me blastemá maica, nu, câ-ci blastemulu maicei se prinde, si blastemulu maicei e blastemulu ceriului . . O si câtu ar fi atunci de nefericita fiic'a ta . . nefericita, dóra si 'n cee'a lume . . nu, nu me blastemá, câ-ci destulu m'a blastematu urdít'a, destulu m'a blastematu Tanasia, destulu m'a blastematu dragostea . . si vai, inca mai are sê me blasteme si tata-mieu . . deci trimite-mi baremi tu binecuventare, sê nu me acuse pamentulu ce lu-voiú calcá, sê nu me ajunga man'a lui Ddieu, sê nu me 'ngropu in peccate . . . O, câ-ci tu scéi maica, scéi ce-e dragostea, scéi ce face anim'a, séu póte n'ai avutu si tu anima, o anima ce iubea fierbinte? . . Séu póte anim'a mea nu-e rupta din anim'a ta?! . . Dar remancti in pace morminte, nu voiú mai conturbá somnulu vostru mai departe, nu voiú mai

renviá suspinele vóstre . . pe calea mea o maica, me va petrece chipulu teu, suvenirea ta, binecuventarea ta . . . o, asié dara, câ si binecuventarea ta? . . asié . . asié . . .

O sarutare fierbinte mai apasá biét'a féta pe crucea cea putreda, pe gliele cele pâlite, si-apoi si-intarì pasii spre plecare.

In momentulu acel'a sfasiá o brézda usióra, o brézda subtíre prin intuneculu celu negru — lumin'a unui fulgeru rapede, dar viu . . chiaru in momentulu acel'a cadiú inse si Ilén'a, cu-o tîpotire vióia, la pamentu têrâindu-se preste glí ca unu vierme ranitu.

Asié i-se parú ca-si cum i-s-ar fi ivitu in cale o nalucire, o fantóma mormentalá, cu facia palidá, cu ochi cranceni cu man'a redicată, ca-si cum o-ar amenintiá pre ea . . si-asié i-parea de cunoscuta acésta facia, acésta fantóma . . .

Acésta facia, acésta fantóma i-se aretà adese prin visurile cele fragede a copilariei, prin imaginariile cele dulci a junetiei, numai câtu câ atunci acésta facia érá mai blanda, érá mai mandra, érá mai dulce . . .

Acee'a érá faci'a maicei-sale.

Ilén'a si-puse man'a pe ochi, ca sê n'o véda ca-asié se temea de ea si-asié tremurá si-asié gemea . . .

— O, maica! de ce esci asié crudela, de ce esci asié crancena? . . O, lapedati faci'a acee'a . . acee'a nu-e faci'a ta, nu, nu, câ-ci altucum te-am vediutu eu prin visurile miele . . altucum . . Séu vrei dóra numai sê torturedi sinulu fetei tale? O, lasa-lu, câ destulu e de sdrobitu, destulu e de torturatu acel'a! . . si gemetulu Ilenei, érá atátu de crancenu si érá atátu de fiorosu si nu érá nimene cine s'o 'neuragiedie, nimene, neci chiaru fluer'a lui Tanasia nu mai voiá sê resune.

Asié se svêrgolì câteva mominte si-apoi éra se sculá si éra si-intarì pasii spre plecare. .

Dar fulgerulu éra sfasiá o brézda mai grósa de lumina, prin intureculu celu negru si fantóm'a éra se ivì cu-o facia totu mai crancena, totu mai amenintiatória inaintea Ilenei si Ilén'a cu-o tîpotire sbuciumată éra cadiú la pamentu ca unu vierme sagetatu prin anima . . cadiú, dar mai multu neci nu se mai sculá in veci . . .

Si fulgerile tóte incepura din tóte laturile a luminá orizonulu celu intunecatú, ca-si cum tóte-arú voi sê véda mórtea Ilenei . . mórte de angeru . . .

Si norii si-dischisera sinulu si verséra plóia lina preste trupulu celu vescedu, ca-si cum toti arú voi sê planga, sê jeléscá, atunci candu nu mai plangea nu mai jelea nimene — la mórtea Ilenei . . .

(Finea va urmá.)

Jonitia Badescu. .

IN GRADIN'A EI.

Ce 'ntristare, copilica,
Pe-a ta frunte s'a ivitu . . ?
Ori nebun'a rendunica
Cu arip'a-i te-a palitu ?

Ori crudel'a albinióra
S'a atinsu de dalbu-ti sinu;
Si din arm'a-i, ce omóra,
Ti-a lasatu alu seu veninu ?

Séu voidu sê rumpi o flóre,
Vre unu sierpe-ascunsu sub ea
De-a ta mana rapitóre
Si-a lipitu limbú'ta sa ?

Ah, zimbesci . . atunci e bine,
Alu teu zimbetu te-a tradatu !
Nu-e dorere 'n sinu la tine,
Ci amoru inflacaratu.

Spune-mi scumpa numai un'a :
„De sum eu alesulu teu . . ?“

— — — — —
Eu sum norulu, tu esti lun'a,
Lun'a dórme 'n braciulu meu !

Ioanu Vulcanu.

Celu d'antaiu balonu de aeru în Constantinopole.

Nu cugetati frumóseloru cetitórie ale acestui pretiuosu diurnalu, câ voiú sê ve-enaredu atari casuri infricosiate si periculóse pentru viétii'a, care ne este tuturor'a atâtu de placuta si atâtu de scmpa; nu, câ-ci sum convinsu, câ enumerarea unoru eveniminte triste si nefericite nu póte casiuná in animele stimatelorú cetitórie atare impresiune placuta. Concedeti-mi deci, a ve-atrage macaru pre unu momentu scurtu atentiunea a supra unui evenimentu interesantu, care ne-dâ éراسi o dovéda viua si eclatanta despre poterea atragatória a amorului, carele incuibandu-se in anim'a unui june farmecatu de o frumsetia incantatórie, si-parasí patri'a pre unu tempu mai indelungatu, si condusu de vócea poterica a amorului, caletorí departe in tiér'a adoratei sale, pentru de a-si poté creá limanulu fericirei pe sinulu ei . . .

In capital'a tierii bizantine nainte cu vre-o 40 de ani navigarea prin aeru érá unu fenomenu inca neunoscutu. — Primulu ei întreprindatoriu, care si-probá noroculu in Rom'a Osmaniloru, fu unu anglesu cu numele *Harri*.

Si óre ce l'a adusu pre elu aici ?

Érá pe tempulu acél'a in Per'a unu negutiatoriu de vinu si liquer, care se tienea de regi-

mulu rusescu, si avea numai o unica féta, care devení renumita prin frumseti'a cea rara ce o caracterisá. Sê ne mirámu óre déca o multíme din eroii lui Cupido, farmecati numai prin sen-gurulu nume alu acestei frumseti faceau escursiuni in tiér'a Musulmaniloru, pentru de a poté vedé ace'a creatura incantatória, si póte dóra de a si-cercá si noroculu ? Intre acesti eroi érá si tenerulu june anglesu *Harri*. La prim'a vedere a acelei dîne bele, anim'a-i tenera palpitá cu unu tonu mai 'naltu; unusentiu sacru i-inundá pieptulu, anim'a-i ardea cu o flacara nestempera-vera, a devenitu amorusu . . . ba ce e mai multu, a mersu mai departe si — dupa natur'a anglesului — calculá unu planu de interesu mare pentru dinsulu, adeca: ca cu ocaziunea navigarei sale prin aeru cu atátia mai multi spectatori sê aiba, o va acomodá la cassa, ca sê atraga multi admiratori prin rar'a sa frumsetia.

Si pentru ca sê si-véda odata visurile cele dulci realizate, cu o ocaziune binevenita se duse la parintii fetei si o petí. Parintii aveau putína informatiune despre starea cetatienésca a tenerului anglesu; dar totusi cugetau, câ unu navigatoriu de aeru, trebue sê fia de origine nobila, si de unu rangu mai 'naltu; deci in ast'a credintia a lorú se 'nvoira si implinira cererea anglesului.

Cununi'a se intemplá, si tenerulu *Harri* intru atát'a fu de adancitu in amorulu sociei sale, incátu s'a si uitatu cu totul de maestri'a sa sburatória.

De-odata observá inse, câ relatiunile-i finantiale se afla intr'o stare fórte nefavorabila; erogate mari, si nici o incurgere — deci la lucru !

Fece anunciu in Constantinopole, câ densulu vá sborá in ceriu. Nai'a érá sê pornésca din gradin'a tiemiteriului din Per'a catra marea Marmor'a.

Inalt'a persona a marelui Sultanu cu splendid'a-i suita ocupá locu sub o siatra (tabernaculu); o multíme de poporu nisul catra barica-d'a ce incungiurá balonulu.

Candu voiú chiaru sê intre junele *Harri* in balonu, socru-seu pasí inaintea lui si lu-rogá cu cuvinte parintiesci, sê abdíca de acest'a intentiune si întreprindere periculósa pentru viétia; *Harri* inse, nu si stramutá planulu; deci vedendu acést'a soci'a lui cea tenera, se aruncá la petiórele lui, graindu: — „Câtu de scurtu e timpulu, decandu suntem la olalta, si tu deja si vrei sê me parasesci ? O, nu te duce, séu concede-mi batáru de-ati fi si eu partasia sortii tale.“

Harri dupa o cugetare scurta, si-radica so-

Trei barbati din Senatul imperialu.

FRANCISCU HOPFEN.

FLORPA ZIEMIALKOWSZKY.

CAROLU GISCRU.

ci'a in naia, si cu acést'a intregulu balonu incepù a se inaltia.

Musulmanii cei pii si fanatici admirau acestu fenomenu neacceptatu, prin care si-vedeau ei realizate visurile cele dulci si feerice despre vié-ti'a de dincolo de mormentu.

Harri descarcandu-si pistólele, intinse stindardulu turcescu socii sale, éra elu prindiendu unu altu standariu natiunalu in mana, se 'naltia ca tra ceriu. — „Ah, oftara parintii candu disparù nai'a de pre orizonu, ei sunt in ceriu; noi nu vomu mai vedé nici candu pre fiii nostri, si éu cauta, dîcea parintele aretandu spre cassa, câtu auru si argintu ni-au lasatu.“

In diu'a urmatória inse de-odata aparù tener'a parechia spre mirarea tuturor Musulmaniloru, cari credeau, câ anglesulu cu bel'a sa socia a sboratu in ceriu.

M. Buneiu.

U nei flori suave

Spune mi draga lelisióra,
Óre ai tu animióra,
Animióra simtítóre --
Pentru mine ardetóre ?
Spune-mi dulce puisioru,
Óre ai tu sinisioru,
Ce nrtresce-unu tainicu doru,
Floricele de amoru ?

Lasa scumpa copilitia,
Sê-mi suridia a ta guritia
Unu surisu de fericire,
Pentru fraged'a-mi iubire!

Lasa fragedu coinisioru,
Sê ti-atingu incetisioru
Dalburelu-ti obrasioru :
Sê lu-sarutu si apoi sê moru !!

Simionu Botizanu.

Trei barbati din Senatulul imperialu.

(Cu ilustratiune pe pagin'a 569.)

Evenimintele cele mai próspe te avura in-fluintia si a supra Senatulul imperialu, si in loculu presiedintelui de pana acuma, urmà renumitul *Giscra*, conducatoriulu partidei stange.

Carolu *Giscra* s'a nascutu la an. 1820 in Trübau (Moravia), unde tatalu-seu a fostu tabacariu. In orasiulu seu natalu, frecuentà scólele piaristiloru, mai tardiu pasì in gimnasiulu din Brünn; é in anulu 1834 se inscrise la univer-

sitatea din Vien'a si se devotà cu trupu si cu sufletu pentru scîntiele juridice. In 1840 doben-dì doctoratulu in filosofia, é in 1844 se faciù doctoru de jura. Totu in acestu anu fu aplicatu langa procurorulu de Statu; mai tardiu apoi devenì profesoru la universitatea vienesa, unde si-cascigà pe deplinu placerea tenerimei, prin esplicàrile-i chiare si atragátorie.

In miscamintele politice din 1848 avù o parte activa, si-a fostu chiaru semniferiulu flammurei tendintieloru academice, in urm'a carei'a apoi si-pierdù postulu profesoralu, ce i-causà si departarea din Austri'a.

A petrecutu apoi mai multu tempu la parlamentulu din Frankfurt, unde mai de multe ori escelà prin oratorfìle sale. Mai apoi se decise a se retrage in pàrtile occidentali ale Russiei.

In an. 1850 inse, éra-si se rentórsa in Austri'a si dupa ce depuse censur'a avocatiala, pasì in cancelari'a lui dr. Mühlfeld. In acésta stare subalterna trebuì sê petréca profesorulu si legislatorulu de odinióra 9 ani, pana candu adeca tienù Bach franele absolutismului in manele sale.

Dupa caderea lui Bach apoi i-se concesse lui *Giscra* sê si-deschida cancelari'a avocatiala. ei numai afara de Vien'a, in ori care parte a imperiului. In urmarea acestei concessiuni *Giscra* se asiedià in Brünn, unde si-fundà venitoriulu, cu mani solide. De-aici apoi mai tardiu devenì deputatu dietalu pana ce in anii din urma intrà si in Senatulul imparialu, unde aparintia lui avù o insemnatate mare, cunoscuta deja destulu de bine. Sub restempulu si in urm'a buteliei din vér'a trecuta, atâtu de istetiu sciù sê si-complanedic trebile, incâtu primì mai multe decoratiuni atâtu de la regele Prussiei, câtu si de la imperatulu Austriei.

Deci concipientulu celu de-odinióra, adi si-ocupa cu multa demnitate scaunulu seu de presiedinte in Senatulul imperialu si usioru se póte, câ câtu mai curendu i-vomu salutá numele in cunun'a ministeriului de dincolo de Lait'a.

Franciscu Hopfen, vicepresiedintele I alu senatului amintitu s'a nascutu in Vien'a la an. 1825, din o familia bogata. Dupa finirea cursulu gimnasialu, intrà in universitate; ci avendu o aplecare mare spre carier'a economica, nu preste multu caletorì in Moravi'a la bunurile dominiali ale mosiului seu. Aici lu-gasira intem-plamintele din 48, in senguratatea sa, departe de miscàrile politice. Cu totul s'a fostu devotatu economiei, multiplicandu veniturile dominiali.

Dupa ce facú apoi caletoria prin strainatâti, pentru a-si face studiulu in economi'a nationala straina, se rentórta éra-si in patri'a sa, unde prin posesorii cei potinti, se alesa de membru la Senatulul imperiale, ér aici dupa promovarea lui Hasner, fú denumitu de vice-presiedinte si-aici in cestiunca finantiala duse o rola importanta. In an. 1863, primù ordulu corónei de feru.

Hopfen e unulu d'ntre capacitâtile cele mai insemnate ale parlamentului de din colo de Lait'a.

Flori'a Ziemiakowszky, vice-presiedintele II. alu casei de josu, e nascutu in Tarnopolu (Galiti'a) la an. 1817. Studiile gimnasiali si-le facú pre pamentulu seu natalu, dupa cari apoi se inscrie la universitatea din Lemberg si la an. 1840 devenì doctoru in drepturi. In anulu urmatoriu se denumì de profesore a studioloru iuridice si politice.

Miscamintele polone inse, au rapitu si anim'a tenerului doctoru, in urm'a caror'a ajunse in prinsóre, ér dupa trei ani fú judecatu la mórte. ci imperatulu Ferdinandu lu-pardonà.

In anulu 1848, cetatea Lemberg lu-alese de deputatu la Senatulul imperialu, ce inse trase dupa sine esilare de unu anu pentru densulu, care tempu lu petrecú in Tirol, facundu censur'a avocatiala, ci deschiderea cancelariei i-se denegà. In 1861, éra fu alesu in Lemberg de membru senatualu.

Ci miscârile polonese din anii cesti din urma, éra-si lu-facura prisionieru pe trei ani, dupa alu caroru decursu inse, amnest'a generala éra lu-redede libertâti si cetatienii Lembergului éra lu-alesera de deputatu.

Ziemiakowszky devenì omu de insemnate in Raichsrath si se tienù de partid'a liberalistiloru.

Denumirea lui de vicepresiedinte, facù o impresiune buna intre poloni si 'ntre partid'a progresistiloru.

SUVENIRI DE CALETORIA.

XVIII.

(La Louvre, — istori'a acestuia, — in câte parti se imparte, — visite in tóte despartiemintele, — incheiare.)

Aceste schitie de caletoria aru avé unu defectu fórte mare, de cumva n'asiu vorbí câte-va cuvinte si despre renumit'a galeria de icóne din Parisu.

Sê sacrâmu dara putîntelu locu si pentru acestu tesauru alu Franciei; dîsei putîntelu, pentru câ, de cumva asiú avé de cugetu a da o descriere mai speciala a acestui museu artisticu. afara de unu studiu mai estinsu, asiú avé lipsa si de spatiu si tempu mai multu.

Galeri'a de icóne din Parisu se pastréza in edificiulu numitu Louvre. Acestu edificiu e celu mai renumitu in privinti'a istorica si artistica intre tóte edificiile Parisului. Originea lui se póte reduce pana 'n timpurile cele mai vechi. Pe tempulu lui Filipu Augusta, cu inceputulu seclului XIII, erá resiedintia regésca si castelu. Catarin'a de Medicis incepù sê locuiesca mai antâiu in Louvre. De aice isvorira mai tardfú orenduielile cari produsera infiorátorea nópte a lui Bartolomeiu. Multu tempu esistara ferestile, din cari la ordinatiunea lui Carolu IX. se descarcara armele a supra Hugenotiloru fugitivi. De la Ludovicu XIII. inse aceste feresti nu se mai potu vedé. In Louvre au locuitu mai multi regi, pana ce in fine Tuillerfile devenira resiedintia regésca.

In presinte Louvre, care e o parte a Tuilleriloru, e conuscuta in tóta lumea ca si cea mai avuta colectiune de icóne a Franciei.

Sê facemu si noi o revista repede a supra opuriloru artistice espuse in salónele cele pompóse.

Colectiunea se imparte in trei parti; partea antâia e asediata in etagiulu antâiu, a dóu'a in etagiulu alu doile, si a trei'a parteru. Intrarea e libera in tóte dîlele, afara de luni, de la 12 óre pana la patru dupa médiadi. E bine, ca strainulu sê duca cu sine pasportulu seu, câ-ci cu acest'a i este permisu a intrá si inainte de 12 óre. E de insemnatu, câ cu pasportu te lasa in multe locuri, unde numai cu biletu ai poté intrá.

Suindu-ne in etagiulu antâiu, de-a drépt'a intraramu intr' unu salonu mare, in care puse fundamentulu edificiului Louvre nou. Acést'a sala, precum si cele urmatóre se tienu de Musée Napoléon III, si contienu teracote antice.

De-aice intraramu intr'o sala pompósa, care se numesce „la salle des Sept-Cheminées“, aci apoi poturamu studiá opurile cele mai renumite ale scólei franceze. Pe plafondulu salei se vedu bustele celoru mai geniali pictori ai Franciei, esecutate de diumetate prin pictura, de diumetate prin sculptura. Dintre tablouri mai multu atrasera atentiunea nóstra urmatórele: visit'a lui Bonaparte la Jaffa, intre cei ce suferiau de epidemia, ingropatiunea Atalei, (dupa renumit'a poesía a lui Chateaubriand,) — mai multu

inse decâtu tôte me interesà tabloulu lui Davidu care represinta rapirea sabineneloru, — dar Leonid'a între Termopile asîsdere e grandiosu.

Urmâ unu salonu de bijuterii, apoi intraramu in „Galerie d'Apollon.“ Pe plafondulu salei e unu frescou grandiosu, care represinta pe Apoline invingandu pe zmeulu din Pitonia.

La finea acestei galerii se intra in „grand salon carré,“ unde se gasescu cele mai pretiose opuri ale colectiunei întregi. Opurile cele mai bune ale artistiloru celor mai renumiti sunt espuse in acést'a sala, — de aceea fîa-care pictura merita atentiune deosebita. Acî veduramu opuri de Correggio, Mihailu Angelo, Bellini, van Dyck, Tintoretto, Rafael, Rembrandt, Rubens, Tizian, Murillo si de altii.

La sal'a acést'a se estinde galeri'a cea mare, care contine opuri de scól'a italiana, spaniôla si germana. Icónele sunt asiediate in ordine cronologica.

Indata la inceputulu galeriei mari zace asié numit'a „galerie des sept mètres,“ care contine opuri din scól'a mai vechia italiana. Mai incóle cam la midilocu e sal'a statului, in care se intempla deschiderea camerei in fîa-care anu. Cele mai renumite icóne de scól'a italiana si spaniôla sunt de Albani, Caravaggio, Bellini, Tizian, Tintoretto, Rafael, Murillo, Velasquez si de altii. In scól'a germana esceléza Berghem, Kranach, Dow, Holbein, Memling, Poelenburg, Rembrandt, Rubens, Snyders, Teniers.

Museulu Napoleonu III. contine colectiunea vechia de Campagna, si obiectele espuse fura aduse cea mai mare parte de Ernestu Renan din Siri'a, de Henzey si Daumet din Macedoni'a si de Perrot si Guillome din Asi'a mica. Colectiunea contine sculpture vechi, vase de bronzu, obiecte de sticla, picture vechi, vase etrusce, faiance italiene, teracotte antice, precum si câte-va icóne mai nóue.

Museulu lui Carolu X. asîsdere e fórte pretiosu si posiede o colectiune pré interesanta de obiecte egiptiene, grecesci, romane si etrusce, si a nume vase, statue, figure, vase, teracote, pietre taiate, sarcofage, mumie, arme si altele. Salele sunt decorate cu frescuri pompóse.

Museulu suveraniloru e infintiatiu de Napoleonu III, si contine obiecte de acele, cari odinióra erau in posesiunea domnitoriloru francesi. In acestu muscu cele mai remarcabile opuri sunt in cele din urma trei sale, cari cuprindu picturele museului lui Napoleonu III.

In sal'a cea mai de aprópe se afla taiaturele in arama si otielu, precum si desemnurile cu man'a.

In etagiulu alu doile visitatoriulu mai antâiu intra in museulu marineloru. Acest'a s'a infintiatiu la 1827 si cuprinde o multíme de modele relative la marine.

De acî trecuramu in museulu etnograficu, unde avuramu privilegiu a vedé multe si pré interesante obiecte pentru a inlesní cunóscerea tieriloru si popóreloru.

In parteru sunt asiediate sculpturele. Mai antâiu intraramu in museulu sculptureloru antice. Museulu acesta se imparte in siette-spre-diece sale, dintre cari fîa-care arc ceva grandiosu, ceva maretiu. Sal'a cea d'antâia si pentru aceea e interesanta, câ-ci Enricu IV. acolo celebrà ospetiulu seu nuptialu cu Margaret'a de Valois. Molière la anulu 1659 representà totu acolo multe comedii de ale sale.

Museulu alu doile e pentru sculpture de stilu renaissance, si constâ din cinci sale.

Museulu pentru sculpturele moderne se imparte asîsdere in cinci sale, dintre cari dóra cea mai interesanta e a cincea, unde se afla si renumitele opuri ale lui Canova : Amoru si Psyche.

Celelalte colectiuni in parterulu edificiului Louvre sunt : museulu anticitatiloru din Asi'a mica, museulu egiptianu si in fine celu algericu.

Fîa-care din aceste museuri contine opuri de mare pretiu pentru toti aceia, carii se interesedia de istori'a arteloru, si deosebitu pentru aceia, carii vreu sê intreprinda studii mai intinse a supra anticitatiloru pastrate din timpurile cele vechi.

Se intielege de sine, câ pentru a intreprinde asemenea studii, se recere unu tempu indelungatu.

Iosifu Vulcanu.

OH CÂTU ESTI . . .

Oh câtu esti de sficiósa,
Scumpa, dulce si frumósa ;
Ér tipsiorulu teu belaiu,
Ca si florile din maiu.

Zimbetele-ti inocinte,
Mi-aprindu amoru fierbinte,
Me strapórta 'n raiu de doru,
Si-admirandu-te te-adoru.

De iubesci si tu ca mine,
Sê potu crede si io 'n tine :
Fâ-ti amorulu sigilatú,
Prin unu dulce sarutatu !

Vasilin Budescu.

CONVERSARE CU CETĂTORELE.

Vien'a 20 decembre.

(Frigulu. — Cabinetulu meu. — Unu amicu. — Cuptoriulu. — Suvenirile copilariei. — Siberi'a. — Negrél'a inghetiată. — Anim'a stîm. cetitóre. — Dorulu meu. — Dorulu dvóstra. — Famili'a paupertátii. — Muntele de pietate.)

Ce frigu grazavu! In Vien'a — dupa Reaumur — este de 30 graduri, nu este dar neci o mirare deca simtiementulu românismului inghetiasc in unele anime junc. Aflasem că in Pest'a, Sabi'u si Bucuresci domnesce unu geru asemenea celui de la poli, asié cătu in cea d'ântăia amurtîse limb'a unoru deputati romani, in alu doile degerase córnela partitei banchirului . . . in a trei'a inghetiasc consciinti'a dloru Jepureanu, Blamberg, Boerescu si compani'a.

E unu tempu ca acel'a in care omulu prefera a remané a casa, mai alesu deca are cuptoriu bunu si lemne, dar' eu, fiindcă in cabinetulu meu am o mica soba, si mai alesu fiindcă mi-lipseste materialulu de incaldîtu, am preferitu a merge la scumpulu meu amicu C. A. care din fericire are unu cuptoriu bunu in cas'a sa. Dar' permitetimi sê ve facu cunoscutu pentru ce iubescu eu cuptoriulu. Cine din noi nu are o vétra care se-i fia iubita? Cine din noi n'a fostu copilu, si cine n'a iubit? Fumulu vetrei carea ni-a incaldîtu, limb'a in care amu esprimatul mai antăiu cuventulu „mama,” aierulu locului nascerei, florile campiei unde amu iubit si amu fostu iubit, cui nu-i sunt scumpe? Am si eu o vétra parintiésca carea mi-este scumpa si iubita si de care adi sunt departatu. De câte ori me vedu in giurulu unei vetre, unui cuptoriu, pentru unu momentu mi pare că sum straportatu in patri'a mea, in cas'a parintiésca. Cuptoriulu mi-redescépta anii copilariei, anii aceia ce i-am petrecutu in sinulu parintiloru mei, mi-readuce in minte tóte acele seri de érna ce le petrecream in giurulu vetrei incungiaratu de „ai mei” si ascultandu la povesti mandre despre feti-logofeti cu pèrulu de auru, cari se lupta cu smei, despre voinici dragalasi ca o dî buna de véra si mandri ca lun'a, cari se luptau cu barbatia pentru „mosia,” cari rapiau dîne si se indragostiau cu mandre frumoése ca Ilén'a cosantén'a.

Mi-aducu bine aminte că aturci ardeam de dorulu a deveni si eu fetu, voinicu ca sê iubescu mandre si dîne ca Ilén'a din poveste, adeca pre dvóstre, cari tóte sunteti dragalasi si farmecátore, mai farmecátore ca dînele. Am dreptu sê iubescu cuptoriulu, că-ci suvenirile copilariei sunt scumpe fia-caruia.

Me rentornai de la amicul meu cu cugetulu sê ve scriu, sê conversezu cu dvóstra. In chili'a mea erá o a dóua Siberi'a, in cătu deca cucernic'a Russia ar sci ce frigu domnesce in ea, in locu de Siberi'a ar' tramete aici pre condamnatii sei. Dar eu cu ori ce pretiu voiescu sê ve scriu. Fatalitate! cernél'a inghetiasc in calamariu. Din fericire sum omulu care in lipsa si necasu me cam seiu ajutá. Cu ajutoriulu luminei reusii a desghiatiá negrél'a. Deca ve scriu despre frigulu ce domnesce in natura si despre *recél'a* ce a coplesitu anim'a multoru romani — este că ve scriu cu cernéla inghetiată. Se póte că recél'a sê se fia latitu fórte si sê fia atacatu anim'a si consciinti'a multor'a, inse sum securu că *anim'a* dvóstra este fierbinte, ca iubescu, crede si spera, că-ci nu este geru care sê o póta amórtî.

Pre canelu eu dorescu caminulu parintiescu, se póte ca unu din dvóstre — mai alesu din provincia — doriti viéti'a din cetátile mari. Iertati-mi sê represen-

tezu unu micu tablou a vietiei locuitoriloru din cetátile mari, si atunci sum sicuru, că nu le veti mai oftá.

In cetátile cele mari esiste o familia fórte numeroása numita „famili'a paupertátii”. In piatie, in unghiurile stradelor si portiloru se vedu nisce umbre, nisce figuri par' că s'au sculatu din morti, aceste sunt membrii familiei seraciei, Fómca-i stórce, frigulu-i tortura si avutulu trece ingamfatu si indiferinte pre langa ei. „Dar' pentru ce nu lucra? mi-veti reflectá! Pentru ce nu folosescu tempulu mai bine, că ci tempulu — dupa cumu dîcu americanii — este auru.” Dar' căti sunt de aceia cari din defecte fisice nu potu lucrá, căti de aceia caroru le-ar' trebui diece bratie ca sê póta sustiene o familia inca necapace de a se nutri ins'a-si.

Acum permiteti-mi sê ve conducu in strad'a lui Doroteiu eu asiu numi-o mai bine „strad'a desperatiunii.” Ací este unu portu, unde miseritatea ratecindu pre marea desperării afla unu asilu, in care prin sacrificie de auru, argintu ori bancnóte indupleca pre dómu'a *desperatiune* a o pardoná cătu-va tempu. Sciti cum se numesce acelu portu? „Munte de pietate,” séu in stilulu studentiloru „Matusi'a-mea,” adeca unu locu unde poti pemnerá ori ce efecte si anume: juvaere, scule, pretiöse, haine si ori ce vestminte. Dóue colóne se misca in direptiune contraria, unii intra, altii esu. Cesti'a esu suridiendu, că-ci si-au rescumperatu efectele, cei'a intra tristi, cu capulu plecatu. Se rusinéza. Dar' pentru ce? Nu sunt boieri, cari si-punu in cărti mosi'a, principi, cari si-pemnoréza pre supusii sei?

Sê intramu si noi! Radiematu de unu parete stá unu barbatu, pe a carui'a fatia dorerea lasase urme afunde. De odata se departa de parete, si-desface orologiulu si-lu predá unui comisú. Cassierulu i-solvesce cam a trei'a parte din cătu pretiuesce. Sciti pentru celu pemnoréza? Pentru că scump'a-i diumetate jace lip-sita de caldura si de medicina. Sermanulu omu, ce n'ar' dá pentru insanetosiarea femeii sale? Nu unu orologiu, ci diumetate din viéti'a sa. Abié capetase banii si se grabi a casa, unde ajungundu aflá că muierea a moritu. Tristu, desperatu se asedia langa cadavrulu ei si se adancesce in cugete. Ore ce va fi cugetandu? Cugeta că cu ce-si va immórméntá femeia, de ore ce banii ce i-a capetatu pentru orologiu nu sunt de ajunsu. Satulu de viéti'a ie ciarcali, si acestu veninu lu tramite in urm'a muierii sale.

Eca o femeia palida. Ea se desbraca de mantéu'a sa si o pemnoréza. A fara e frigu, dar' ea serman'a numai cugeta la acea, că-ci bancnótele sborara dinainte-i pe mésa si acestea o facu se gândésca la casa calda si mancâri bune si de ajunsu.

Ese de acolo, dar' pe afara urla unu crivetiú crâncenu, care-i inghiétiá sangele in vine si medu'a in óse. Ajungundu a casa voiesce sê lapteze pre micu-i copilu, dar recél'a ce i-a patrunsu totu corpulu o arunca in patu si dupa morbu de câte-va septemani móre lasandu patru orfani.

Dar' omulu acelu junc ce saruta cu atât'a pietate? O reliquia scumpa, unu suveniru, unu anelu de la mama-sa. Cătu de scumpa i este asta suveniru, si totu-si trebuie sê se despartiesca de ea. Da, trebuie, că-ci este casatoritu, are familia numeroása si onorariulu celu are ca profesoru nu e de ajunsu pentru sustinerea familiei. Tristu si ganditoriu se departa. Se ocupa cu ide'a, că ce va pemnorá mane.

Priviti, că intra o dómna venerata imbracata in metasa si catifea. Ea pare timida, pasulu i-este nesicu-

ru, pentru prim'a data intra aici. Deschide o cuthia din care scóte o cruce cu catena de aur si mai multe anele de diamant. Nefericita, avea sê solvéscă o suma mare pentru bunulu seu barbatu care siedeá in „*arestulu detorasíloru*.”

Fetiti'a aceea frumósa óre ce voiesce cu pache-tulu celu mare? Serman'a, este incredintiata, preste cã-te-va dile arc sê fia ospetulu, si fiindcã nu are parale a dusu haincle sale si ale mirelui seu la muntele de pie-tate. In decursulu lunei de miere a cercetatu atãtu de desu acestu munte, in cãtu la finea lunei nu a mai avutu ce pemnorá! Intr'o dí paseruc'a nemultiamita cu starea sa disparù, ér barbatulu desperatu si-afã repau-su in undele Dunãrii. In fine éca si unu studinte. Elu voiesce sê pemnoreze unu caputu negru, acelu caputu cu care a jucatu atãt'a in carnevalu lu trecut. Si pentru ce? Pentru ca sê insotiéscă la teatru pre amant'a sa. Cu greu se desparte de elu, considerandu mai alesu, cã carnevalu este aprópe, dar vediendu cã-i lu pretiu-escu ca pe o stróntia, se maniã si esí cu caputu cu totu preferindu a si-pierde amant'a, decãtu asi da caputul lu pe unu pretiu de nimicu, bine sciindu cã in Vien'a mai usioru affi o amanta, de cãtu unu caputu de balu. In-cheiu poffindu-ve serbatori fericite!

J. C. Dragescu.

CE E NOU?

* * (In *privinti'a tabloului natiunalu*.) care se va dá ca premiu in anulu venitoriu prenumerantiloru „Fami-lieri,” potemu asigurá pe cetitorii nostri, cã acel'a va fi cãtu se póte mai pomposu si astfelu va poté sierbí spre decoratiunea ori si carui salonu romanu. In cãtu privesce marimea, tabloulu natiunalu va fi chiar asié de mare ca si cele dóue din anulu trecutu. De ocamdata mai adaugemu numai atãt'a, cã acestu tablou representéza scen'a in care Alesandru I. Domnu alu Moldovei primesce corón'a si manti'a din man'a soliloru imperatului Ioanu Paleologu. Despre concepiunea icónei vomu vorbí mai pe largu in numerulu venitoriu, observandu acuma numai atãt'a, cã aceea va satisface ori ce dorintia. Redactiunea acestei foi simte o mandria, potendu dá publiculu seu o icóna atãtu de grandiósa, de care fóia romanéscă neci candu n'a datu prenumerantiloru sei. Remane acuma, ca si on. publicu cetitoriu sê considereze acést'a intentiune si riscare enorma, si astfelu in anulu venitoriu sê onoreze intre-prinderea acést'a cu imbratísiare sa cãtu se póte de caldurósa. Pentru aceea dara ne adresãmu cu tóta sinceritatea si stim'a catra toti acei carii sê interesé dia de inaintarea beletristicii romane si sustienerii acestei foi, ca — de cumva voru gasi-o démna — sê binevoi-éscă a o recomandá amiciu lor si altoru cunoscuti ai lor!

* * (Diel'a *Ungarici*) in septeman'a trecuta tienu multe si pré interesante siedintie, dintre cari amintimu numai aceea, in care deputatii natiuniloru nemagiare propusera urmatoriulu proieptu de decisiune: „Cas'a reprezentantiloru are a indrumá comisiunea esmisa in caus'a natiunalitatiloru, ca continuandu-si lucrãrile, sê si sustérna proieptulu fara amanare pana la finea lui ianuaru 1868.” Cas'a primí acést'a propunere.

* * (Balu *romanescu*.) Din Oradea-mare primira-mu insciintiarea, cã tenerimea romana de acolo a intre-prinsu a arangiá in carnevalu de estu-tempu unu balu natiunalu ca prima-data. Conducatoriulu intreprin-derii si presedintele comisiunii arangiatóre e unu bar-

batu de reputatiune inalta la romani. Pregatirile se fa-cu cu zel.

* * (Comitetulu *arangiatoriu*) alu balului tenerimei romane din Pest'a asidere s'a constituitu. Balulu acest'a se va tiené cu inceputulu lui fauru. Biletele de invi-tare se voru tramite acusi.

* * (Necrologu.) Mórtea cruda éراسi rapí din mi-diloculu nostru pe unu junc romanu. Franciscu Nyéki, juristu absolutu si practicantu la tabl'a regéscă din Pest'a repausá in 16 decemvre. Fia-i tierin'a usióra!

* * (Cum *ti-poti capeté o nevésta tenera, frumósa si avuta*?) Cestiunea acést'a ponderósa si pré interesanta a deslegat'o fórte escelinte unu junc comptoaristu din Vien'a. Elu adeca se presentá intr'o dí la principalulu seu si lu-suprinse cu acea rogare curiósa, ca sê-i deie fét'a lui de muiere. „Ce vrei dta, sarantocule?” lu-in-trebá principalulu inuimatu. „Me rogu — respunse comptoaristulu — cu nu sum sarantoca.” — „Cum asié?” — „Asié cã de eri sum companistulu negutiatori-riulu N. N. in Prag'a.” — „Asié?” apoi atunce ti-dau esti companistu cu acelu negutiatoriu. „Comptoaristulu alergá numai decãtu la Prag'a si presentandu-se la ne-gutiatoriulu respektivu, lu-rogá sê-lu priméscă in com-pania. „Cum sê te primescu? — i-díso acel'a, candu neci nu te cunoscu?” — „Eu sum ginerele negutiatoriu-lui N. N. din Vien'a.” — „Oh asié dara te primescu cu bucuria.” — „E bine, dar dà-mi o adeverintia interimala, cã-mi esti companistu!” — Comptoaristulu primí ade-verinti'a si rentornandu-se la Vien'a, o aretá principa-lulu seu. Acest'a apoi nu se mai opuse casatoriei. Du-pa cununia junele cu soci'a sa caletorira la Prag'a, si acuma fostulu comptoaristu nu numai cã are o nevésta tenera, frumósa si avuta, dar e si companistulu unu negutiatoriu avutu de acolo.

* * (Déca e *adeveratu séu ba*) istoriór'a, ce voimu sê o povestimu, respunda o fóia din Gratiu, din care o estragemu! Intr' unu orasielu alu Boemiei talharii au furatu pe intregulu — magistratu. In diu'a de St. Ni-colau toti membrii magistratului erau in petrecania la unu cetatianu avutu; carele avea o fabrica langa acelu orasielu. Domnii magistratensi si-petrecura bine, pen-tru aceea aflara oportunu a merge a casa cu carutie. Ce se intemplá mai departe, nu se scie. Atãt'a e posi-tivu, cã parintii orasielului admira in carutie, cá-ci memori'a lor numai de acolo si-incepù éراسi activita-tea sa, unde se tredíra. Si se tredíra intr'o chilia mare si fara mobile. Ferestile erau provediute cu grathie, éra usi'a erá incuiata. Batura la usia in — numele legii, dar indesiertu. Magistratensii, siese la numeru, as-ceptau ór'a eliberãrii, dar eliberatoriulu totu intardiá. Intr' aceste in laintru in orasielu se adunara ómenii in cauze urgente. Dar nu se potú face nimica, cá-ci mem-brii de frunte ai magistratului nu erau de fatia. Nimene nu sciea, ce s'a intemplatu cu ei? In fine sér'a tardíu se presentara. In fine adeca li succese a sparge usi'a si a esí in liberu. Atunce vediura, cã sunt in departare de mila si diumetate de orasiu, in o casa de via. Éra cocie-rii erau inchisi intr'o celaria, de unde parintii orasiu-lui i eliberara. Cine i batjocóri atãtu de tare? nu se scie, si e probabilu, cã neci nu voru dorí sê-i scia.

* * (Infórtoriu). O ucidere grozava se intemplá in 17 l. c. in Vien'a. Anume: in sembat'a trecuta de-minétia sósí acolo Ziehrer, unu telegramistu din Bo-denbach dinpreuna cu soci'a sa, cu unu copilu de 8 ani si cu dóua copile un'a de 2 ani alt'a de 4 luni. Au mai

fostu inca o cameriera si-o servitória cu famili'a acésta. Sosindu descalecara la ospetari'a : Crucea de auru. In diu'a amintita, comerier'a audí nesce típote din chili'a familie si de locu grabi sê véda ce-e? si dete acolo de unu spectaclu fiorosu, adeca de incercarea cumplita a lui Ziehrer, cu care tentá a si-sugrume consórt'a. Ziehrer cum si-diari camerier'a, indata asaltá asupra ei si o loví in capu. Dupa-acea apucá plinu de furia unu revolveru si mai antâiu lu-descarcá asupr'a femeii, apoi asupr'a copilei celei mai marisióre; dupa ce le ucise pre aceste, se apucá de copilul si de copil'a cea infanta lovindu-i cumplitu; copil'a si morí indata, copilulu se complodá in rane periculóse, de sange. In urma apoi se impuscá pre sine ensusi. Se díce cá Ziehrer ar fi fostu nebunitu si cá in acésta nebunia a sa ar fi comisu crim'a ést'a cumplita. In presér'a acestui evenimentu gróznicu, spunu, cá ar fi fantasatu multu despre nesce milióne din Indi'a orientala; abié aflara inse dupa mórtete la densulu — 2 florinasi.

* (*Din opulu „Noptile Carpatine“*) séu istori'a martirilor libertátii se mai afla inca esemplarie destule, deci acei domni cari aru dori a si-procurá asta carte, au a se adresá catra D. Aloisiu Bucsánszky tipografu in Pesta (Herbstgasse n. 20.) Aci au a reclamá si acei domni cari n'au primitu pana acum esemplariele prenumerate. J. C. Dragescu.

** (*Dlu Dem. Brateanu*) agentulu impoternicitu alu Romaniei petrece de catva tempu in Capital'a Ungariei spre a se contielegere cu corifeii dietei din Pest'a in caus'a drumului de feru.

Literatura si arte.

** (*Diuarulu dlu A. Romanu.*) In nrulu penultimu promiseramu impartesire mai speciala despre diuarulu dlu Alesandru Romanu. Ne grabimu dara a satisfacé acestu angagementu. Noulu diuaru se va numí „Federatiunea,“ si va esí de patru ori pe septemana, pretiulu 15 fl. pe anu, 7½ fl. pe diumetate de anu. Precum scimu noi, numai de la caldurós'a imbratásiare a publicului va depinde, ca „Federatiunea“ sê ésa indata de la inceputu, séu celu multu de la 1 fauru in tóte dílele, si atunci pretiulu va fi 17 fl. pe anu si 9 fl. pe ½ anu, pentru Roman'a 3½ fl. pe anu in casulu primu, 4 fl. in casulu alu doile.

** (*Piticotu de unu cotu cu barba cu totu*) se ivi si in diuaristic'a romana. Acestu Piticotu e unu diuaru mititelu, pré mititelu, ce aparú la Bucuresci sub grandiosulu si cutrieratoriu titlu : „Tunetulu Orientului.“ Candu luaramu mai antâiu a mana acést'a foitia, dupa cetirea titlului, considerandu mai alesu formatulu ei, alunecaramu a crede, cá dóra „Gur'a Satului“ si-a capetatu unu colegu; inse cetindu profesiunea, ne convinseramu numai decátu, cá in „Tunetulu Orientului“ avem a salutá unu diuaru politicu. Altfelu tunetulu acést'a nu va fi tare periculosu, va tuná numai de dóue ori pe septemana intre ómenii cei pacinici. Redactorulu e dlu D. J. Porianu.

** (*Pentru premiulu de siese galbeni*) defiptu de redactorulu acestei foi spre a se da novelei celei mai bune, pana la terminulu anuntiatu, adeca 20 decemvre c. n., concusera urmatórele patru novele : 1) „O istoria fara nume,“ novela originala, motto : Unde este tempulu celu de barbatía, candu moriá romanulu pentr'o

detoria? — 2) „Ultimulu principe,“ novela istorica, motto : Adi romanulu e liberu; pamentulu stramosiescu mai esiste, camp'i a e verde, muntii su-falnici, riurile curgu veselu, — de ce se fia superatu, de ce sê nu aiba pretensiuni in vítoriu?! (din testu.) — 3) „Juneti'a lui Mirabeau, novela originala, motto : Resemnatiunea, opusetiunea sunt totdeuna armele cele mai redutabile ale adeveratului geniú — 4) „Daculu celu din urma,“ novela istorica, motto : Cum la flóre e ursita, a 'nflóri sí-a se uscá, viéti'a nóstra e traita, de-amu iubitu pe cine-va Bolintinianu. — Aceste opuri se dederu pentru critisare unei comisiunii de trei membrii. Opulu premiatu se va incepe in nrulu antâiu alu anului venitoriu.

** (*„Tíer'a“*) este titlulu unui diuaru nou, ce ese la Bucuresci de trei septemani incóce in tóte dílele. Acestu diuaru se ocupa de politica, literatura, comerciu, si apare sub redactiunea dloru N. Blarenberg, Aristide Pascalu si Petru Carpu,

** (*La Craiov'a*) a aparutu asísdere unu diuaru politicu si literariu, sub titlulu : „Nepartinitoriulu.“ Redactorulu respundietoriu e dlu Nicolau Grigoriu Racovitia. Acestu diuaru ese odata pe septemana.

Din strainetate.

* (*O amazóna.*) In resóelulu lui Garibaldi, dupa cum ne inscitiédia foile italiene, a participatu si o femeia americana, cu numele : Marie Lennon din Virginia. Etatea acestei eroine se díce a fi aprópe de 40 ani, ei spiritulu ei e teneru si audace. Pusc'a o scie intrebuintiá cu cea mai mare securitate si ghibacia. Costumul i-este unu uniformu ordinariu si pórtu rangulu de locotieninte, cu care o inzestrá ensusi Garibaldi. La Sinalunga, unde lu-prinsera pre Garibaldi, dupa cum ne spunu totu acelea-si foi, Marie Lennon inca a fostu de facia. Are si unu pruncu de 18 ani, care s'a luptatu totu alatarea cu maica-sa, care inse, in lupt'a de la Mentan'a deneni prinsonieru in manele zuaviloru. Totu in acést'a batelia, Marie Lennon s'a portatu fórté voiculesce si-a doboritu cu unu glontiu si-o flamura papala.

* (*Multe hotii ne mai pomenite*) se intempla prin Londra. Dintre aceste vomu enará numai un'a. Unu teneru bogatu din Berlinu, numai de curundu cercetá Londra si cum se preamblá pe-o strada, trecú pe langa doi domniscori eleganti, dintre cari unulu lu-impinse cu grobianitate si lu-amoniá cu nesce spresiuni necuviintiése, cá sê nu se mire asié cumplitu. Din acésta apoi se escá intre densii o disputa scurta, dar infocata, ce se fini cu provocare la duelu. Abié se departara cei doi domniscori, de locu se apropiára de Berlinianu alti doi gentlemani si salutandu-lu cu salonitate lu-agraira : — Precum vedemu dta vei avé se dueledi; dar dta te vedi a fi strainu si in casu, déca dóra n'ai cunoscuti, noi ne recomandamu servitiulu nostru de secundanti. Tenerulu i primi cu cordialitate. Duelulu crá defiptu preste trei díle intru-unu locu nu pré aprópe de Londr'a. Si-alesera dublóné. Tenerulu desu de deminétia se si urcá intru-o careta si se grabí spre loculu de intalnire. Secundantii lui deja erau acolo si elu i-salutá, ca pre nesce ómeni de paróla. Candu se apropiá inse tenerulu de contrariulu seu, secundantii diu ambe pârtile sarira pre elu si lu-prinsera; apoi i-astupara gur'a, i-legara

manele la spate si lu-jefuira frumosielu de totu ce avea la sine si-apoi se departara. Tenerulu asié trebui se petréca in starea asta torturatória, pana ce intru-unu tarđiu lu eliberara nesce caletori; dar mai multu nu diari fechie jefuitoriloru. Aceste casuri inse sunt la ordinea dălei p'acolo.

* (*Ce face Bismark?*) La acésta intrebare, unii ne respundu, câ Bismark se totu preâmbla si face visite. Altii dăcu, câ tóta diu'a siede inchisu si cetesce, dar numai totu romanuri. Câte-odata primesce si visite, dar acele eschidu tóta impregiurarea, despre care s'ar potea scrie ceva politicu. Pentru-acee'a inse, cu greu se crede, câ Bismark nu s'ar mai ocupá cu altuceva, decâtu numai cu preâmbulare, ori cu cetirea de romanuri.

* (*Principele Salm*) pre care lu prinsera de-odata cu Maximilianu, se scrie, câ ar fi scapatu din prinsóre si inca numai prin intrepunerea lui Bismark, ce-o facu acest'a la Juarez in caus'a principelui.

* (*Inventatoriulu pusceloru celoru renunite*) ce-au stensu atatea vieti in nenorocit'a lupta de la Königgrätz — Nicolau Dreyses, mori in 8 l. c. in Sömmerda.

* (*Câta insufletîre!!*) Cetimu, câ decandu aparú dsiór'a *Ermin'a Eaten* pe seen'a din Philadelphî'a, teatrulu de-atunci geme de publiculu celu numerosu. Se serie, câ dsiór'a *Eaten* e atâtu de frumósá si vócea ei e atâtu de sonóra, încâtu e mai multu decâtu o fiintia pământésca. Câ cum sciu sê se 'nsufletîesca apoi philadelphienii de aparint'a acestei actricea, stee-ne aci de mânturîa o séra din productiunile ei. Erá sê se reproduca oper'a : „Somnuambulant'a.“ Publiculu amplú tóte unghiurile teatrului. Cei mai multi, ca sê si-dovedésca onórea facia cu artist'a, se presentara solemnalminte, in vesminte negre, cu pieptariu albu si cu manusi albe. Orchestrulu incepú a esecutá o piesa compusa in onórea artistei, ér publiculu sculandu-se in petióre acompañiá pies'a cu intonarea unei poesii compuse totu in acee'a-si onóre si finita tóta strofa cu refrenulu : *Animele nóstre tu le-ai farmecatú*. Dupa finea acestei intonári, aplausele cerura ca sê pasîesca dsiór'a *Ermina* pre scena, unde o inundara buchetele si cununele cele elegante. Se incepú dupa acea productiunea. *Eaten* de mai multe ori avú sê si-intrerumpa cantarea, câ-ci aplausele si urâriile o amutiau. Candu ajunsu in fine, érasu trebui sê anóte in buchete si cununi, aparendu totu odata trei teneri dintre cei mai nobili, pe scena, cari culesera omagie de pre josu; acést'a fú apoi culmea stimei, si-a insufletîrei. Publiculu apoi o conduse totu intre lumini pana acasa. Astufeliu facu strainii — dar astufeliu vomu face si noi dóra preste câteva secle. O, candu se va tredî odata si Románulu, ca sê auda si sê véda si sê simtia?! . .

* (*Ce face Napoleonu?*) Pre cum ne anuntia foile straine, imperatulu Napoleone, e tare morosu de câtuva tempu incóce, e iritaveru, ba, ca sê ne folosimu de spresiunea unui jurnalulu, e unu mosiu bêtranu, nesuferibilu. E fôrte duru, facia cu cei ce lu-impregiura, si mai alosu cu ministrulu Rouher, care mai multu are de-a face cu densulu. Evenimintele ceste din urma i-au rapitu tóta voi'a si l'au desgustatu. Dile intregi petrece senguru in St. Cloud, inchisu in chilîa-si.

Gâcitura de semne.

De Teresia Valeanu n. Sincai.

* * uş o ? u! ~ e X e ? e □ a □ e
 = ! a — , u i — □ □ ' o * * i — , u Δ a □ a □ e
 U — X e ! a ? Δ i ~ a — X u a * * i a X i ? u
 ? a □ Δ a * * o Δ □ e ? u * a e □ u * * □ Δ i , u
 * * a ! □ a * * i □ e * * u + ! e □ i e * * □ e
 * * e Δ * i ! * * ~ u ! u = a Δ a * * □ e
 ~ e i Δ o ~ a — e ~ e i .

Deslegarea gâciturei de semne din nr. 46 :

O ! tiéra multu cercata, Ardealu pamentu de gele,
 Incinge-ti doliu negru si plange intristatu,
 Câ-ci fiulu teu celu dulce, iubitul gonte mele,
 Alesulu Provedintiei acum a repausatu !

Pe ceriulu romanimei pleiad'a cea de stele,
 Acum e mai saraca, nu mai lucedu-asié;
 Câ-ci éca-te se stiuse o stea ce intre ele
 Suavu ne incantase si multu frumosu lucea.

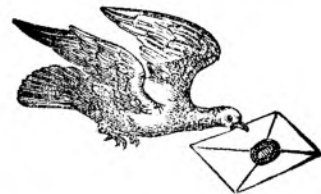
Si tóta romanimea, pe unde scirea sbóra,
 Cu voci de milióne asié va suspiná:
 „Repausa 'n pace ! Fia tierin'a ta usióra !
 Si binecuventata 'n veci suvenirea ta !“

Ioşifu Vulcanu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnişiorele : Carolina Bolocanu n. Bora, Emilia Cadariu, Susana Ciple, Marie Ioanescu, Mina Bardosi, Anastasia Leonoviciu, Agrafina Ioanoviciu, Luisa Murgu n. Balcu, Emilia Popoviciu, Cornelia Vulcanu si de la domnii : Georgiu Stoiciocoviciu, Demetriu Magdu.

Deslegarea gâciturei de siacu din nrulu 45 amu mai primitu-o de la dra : Emilia Radu Popea.

POST'A REDACTIUNEI.

Fantasm'a noptii, încâtu amu potut'o cetí, ca-ci e reu scrisa, nu se póte publicá. Ti-se va remite.

Silha. Carticic'a aceea se afla de vendiare la autoriu in Portelek per N. Károly.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu : **IOSIFU VULCANU**.

s'a tiparitu in Pest'a 1867. prin Alesandru Kocsi (in tipografi'a lui Érkövi, Galgóczy si Kocsi.) Piatî'a de pesci Nr. 9.

 Alaturâmu invitarea de prenumeratiune la diuariulu „Federatiunea.“